

ásul!

tott üzletünk-

üggöny

ely cikkekét
egujabb min-
ajánljuk a n.
1.

FIAI.

polása.

lt és orvosi te-
bizonyítványával

e bámulatos ha-
s, elnyádkásodás,
n a lézési szer-
gy tégely, külön
50 kr.

esők ellen. Ezen
átásu gyomorgör-
orhurut, hányás,
eseteiben; bál-
Továbbá minden
g után, midőn az
zen küüő szer-
sból sem volna
1 frt 20 kr. kis
an kaphatók Kun
bb Stenczinger
zertárában.

rczbőrre,

n diszére szert
az ne mulasz-
za el

JOHANNA

kitünőnek bivo-
őcsöt használni.
id idő alatt el-
nmemü borbajt,
at szemölcsöket
észéges rózsás
o sikerért jótál-
ves figyelmébe
Zitzler Johanna
önöcsse Arak:
ely 60 kr. Az
r. A hajnövesztő
30 kr. Szít-
felé utánvétellel.
pható.
Lapost, Kisdiófa-
a 16, I. emelet,
szerésznél, Deb-
gyógytárában.

kedvelt

fogszerék min-
ra, egészséges
a
etek annak,
asználata után
lehellet-bűzös
szalicilsavas
y arton fog-
etebb fogakat
a) 40 kr., egy
fogpaszta napi
képentartására
ill Röber tanár
pesten Török
án, József-tér
a, Kochmeister
mayer és Seitz
sy-ut. Detsinyi
olnár és Moser
Budán Kaba-
en jobbrendű
enben. Dezsi
g.-né fodrász

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félre 5 frt. negyedévre 2 frt. 50 kr., egy hóra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Gáspár Imre.

Kiadó laptulajdonos:

Kutasi Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczy ház

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér. 318. sz. Sz. Nagy Károly ház

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.

Egyes szám 4 kr.

Lesz-e vihar?

Több mint egy hónapja, hogy a miniszterelnök mint belügyminiszter betervezte a közigazgatás reformjáról szóló törvényjavaslatot, két hete múlt, hogy a képviselőház közigazgatási bizottsága megvitatta azt általánosságban, ma már benne van nagyban a részletek tárgyalásában s ha így folyik tovább a vita, egy hónap múlva már napirendre lesz tűzhető a plénumban a bizottság jelentése.

A sajtó megtette kötelességét; alig telik el nap, hogy egyik vagy másik lapban, vagy többen is egyszerre, sőt néha valamennyiben, a közigazgatási javaslatról közvetve, vagy közvetlenül szó ne lenne. Hanem mélyrehatóbb mozgalmat, olyat, a minőt ily nagyjelentőségű lépésnél várni lehetett volna, nem észleltünk. A közvélemény, vagy a mit annak neveznek nálunk, a sajtón tul, mondhatni apathikus nyugodtsággal mellőzi ezt a témát.

A vidéken, a megyékben és városokban, még a közvetlen érdekelt megyei közegeknél se tapasztalható olyan érdeklődés, melyet joggal lehetne országosnak nevezni. Kaszinókban, kávéházakban, vasúton vagy gőzhajón a véletlenül összerülő idegenek közt ugyan esik egy-egy szó a reformról, de észrevehető az arczokon, hogy unott téma került szóba. S még ha szóba kerül is a közigazgatás kérdése, nem annak lényege az, a mi

körül az eszmésere foly, hanem olyan másodrendű kérdések, hogy minő lesz a tárgyalás, lesz-e obstrukció, lesz-e fuzió s több efféle.

A közigazgatási témának illetően pertraktálása sokkal hűvebben fejezi ki a hangulatot, sokkal hűvebben tükrözi vissza a közvéleményt, mint akár hasábra menő „vidéki hangok“ lehetnek.

Szidni a közvélemény apathiáját lehet, de ez se nem izléses, se nem okos. A közvéleménynek mindig igaz van, még az apathiában is. Mert ne álljon elő azzal senki, hogy a polgároknak kiveszett az érzék, a közszabadság és önérdékük iránt, hogy a közvélemény erőszakos elnyomásának aerája most megbosszulja magát s több ilyen rég elcsépelet frázissal. Ne felejtjük el, hogy az utóbbi évtizedek alatt egy új nemzedék nőtt fel, mely már magába szította az európai szellem csiréit, mely kezdi érteni, hogy érdekeinek oltalmazásában nem szabad egyes intézményekre támaszkodnia, s hogy nem az intézmények azok, melyek az oltalmat nyújtják, hanem az emberek, a kik ez intézmények közgei. Megtanulta s megértette az ifjabb generáció, hogy az intézmény mögött mindig az intézőt keresse, s hogy annak hibáit észével azonosítsa. S a kiben ez a felfogás gyökerezett meg, azt lehetetlen a legékebb dikeziókkal, a régi dicsőség legszebb frázisaival rábírní, hogy valamely intézményt megsirasson s annak

megszüntetését ellenezze, mert kritikus szellemével a jelennek viszonyai és követelményei szerint bírálja el annak előnyét és hátrányát s számításba veszi az intézmény közgeinek viszonyát az intézményhez és saját érdekéhez. A kritikus szellem nem lelkesül, nem kesereg, hanem analizál — s ez az oka annak, hogy a vármegye sorsa nem a szívet, hanem csupán értelmét érinti.

Roppant nagy áldozatot fog hozni a szélső balpárt, midőn azon kilátás nélkül, hogy szava odakünn visszhangra talál, meg akarja törni az apathiát, mely hogy tényleg meg van, azt legjobban érzi, mert tapasztalja, önmaga. Minő kilátásai vannak csak erkölcsi diadalra is, — nem is szólva „anyagi“ győzelemről?

A bizottsági tárgyalások azt mutatják, hogy a közjogi ellenzék a legszigorubb objektivitás álláspontjára helyezkedik, opportunus szellemű s a formát feláldozni kész a lényegért; meghallgatja az ellenérvet s nem ragaszkodik csökönnyösen előre feltett, sőt kifejtett melléknézetekhez. Őszinte benne a törekvés, hogy se gitsen egy jó törvényjavaslatot teremteni. A kormánypárt s különösen a kormányelnök pedig oly konzilians magaviseletet tanusít, annyira kész feláldozni a jót a jobbért, s annyira elmegy a végső határig az engedékenységekben, hogy lefegyverzi a merev ellenkezést, még mielőtt az erőre tehet szert. Még a függetlenségi-párt bizottsági tagjai sem zárkozhatnak el e

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Rózsák, tövisek.

— Irta: Gáspár Imre —

Az egyik fiu — a tartalékos hadnagy — már tegnap érkezett meg a temetésre. Az indóházban találkoztam a főispán fiával. Annak a fogatán, csengős-bongós négy lóval vágattak a gyszos házhoz, a hol a hadnagy és kaszinói tag édes anyja, bogáthfalvi Bogáthy Gáborné feküdt a ravatalon. Ma történt a gyszosemény, van elég idő az intézkedésekre s ha már itt van a főispán fia, fényes, igen fényes temetést kell rendezni; legyen miről beszélni a kaszinóban. A fadun lakó gentry egész sajátyszerű pompát tud kifejtetni, a mikor a családban haláleset fordul elő. Ki lesz az fejtve teljesen, arról kezeskedik Endre.

A másik fiu, Emil, a poeta, este érkezik az állomásra; bérkocsit fogad s azon teszi meg a mintegy félórányi utat. Szép, csillagos este van. Az állomás helyétől Zeréndig tartó ut arnyas faszorok között vezet s ha az utas szívet nem töltené el fájó bubánat, öröme telnék az összehajló lombok titokzatában s az éj csodálatos zenejében, bűbajos illatában. — Bogáthi Emil azonban két kezébe temeti arczát s kebléből felfeltör a göresös zokogás.

De hova érkezik e pillanatban? Jobbra halom van s azon grófi kastély emelkedik. Zongora-szó hallik. Egy szép keringő töredékei ütök meg a busongó férfi fülét, s hirtelen egész ara-

datát költik fel szívében az édes, a feledhetlen emlékeknek. Emil föltekint s látja, hogy a fényesen világított ablakokat időként lebbenő árnyék fűdi el. Táncoznak, vígdnak a boldogok. Tehetik, hiszen mind együtt vannak, kik e fényes termekben szeretik egymást, nincs köztük, a kit siratni kellene! Balra azonban szomorú ellentétül ott van a temető. Egyik részében lámpa pislog; emberek sűrögnek-forognak. Ott van a Bogáthyak temetkező helye. Bogáthy Gábornénak ásna sirt.

A temető mellett van a cigány putri. — Élénk tűz vöröslik előtte; körülüli az egész familia. Lärmájukból kihallik a vajda feleségének, a ven Dorának hangja. Ötven-hatvan év óta rendes szombati vendégje a Bogáthy kastélynak; ilyenkor hatost kap és élőmózsiait. Ha Bogáthyét jó kedvben találta, az ajándék bőven kijutott Dorának, a ki aztán mókás beszédekkel hálálta meg. Szinte rosszul esik Emilnek, hogy ennek az asszonynak olyan jó kedve van. Milyen hálátlanok is az emberek!

A koci befordul az udvarba. — Egyszerű oszloptornáczos nemesi lak áll a közepén. Előtte rózsabokrok illatoznak, a ház elhunyt asszonyának kedvenc virágai. Látásukra könybe borul a költő szeme. Mikor utoljára bucsuzott el attól a drága lénytől, kinek jóságos arczán ott ül most a halál fagya, itt e bokrok előtt hajolt utolszor áldó kezeire.

— Én nem haragszom rád, édes fiam! Isten áldjon, isten áldjon!

Ezt suttogta Emilnek, a család „filio prodigo“-jának, a ki sok but, sok gondot okozott annak a hű szívnak, a melynek áldásos melege

immár örökre kiégett. Sok but, sok gondot érzett fia miatt az öreg Bogáthy; hiszen a fia poeta, semmi egyéb. A ki nem végzett semmit, megyei pályára nem léphetett s csinált adósságot bőven. Hát ott fenn a grófi házban? Ott egy szegény nevelőnő tengette életét s makranczos comtesse-ket tanítgatott nyelvekre, zenére. Szegény, igen szegény, de művelt lelkületű, csodaszép lány az. Emil verseit megszerette s mikor e versek kezdettek egytől-egyig neki szólani, ő viszont szerelmének költészetével ajándékozta meg a költőt. Emil a nevelőnőt nőül akarta venni. Atyja, fivére ellene szegültek, csak a jóságos anyai szív tudott fiával érezni s ha nem segíthetett rajta, legalább megbocsátott fiának s vigasztalta. Viharos, kínos jelenetek előzték meg azt a bucsuzást! Az apa kemény haragjának egész súlyával támadt Emilre, a fivér valami gyermek-kori bünt vetett a szemére. Szegény poeta! Durvább vitában a poeta mindig gyámoltalan. Szólan távozott s utavalója volt a rózsabokrok közt remegve váró anya könnye s egy fehér rózsza — anyja kezéből. Szerelméről nem mondott le; ő s jegyese rábízták ügyüket az időre. Azóta nem volt a szülői házban.

Önvád tépi szívet, hogy nem bucsuzhatott el attól, a kinél jobban nem szerette senki. Oh! ennek a jó léleknek joga lett volna ahhoz, hogy fia ott legyen utolsó vívódásánál. Talán visszárt volna az életbe. Neki nem volt joga saját bántalmára gondolni. Azonban okvetlen jött volna egy-két nap múlva, mert mégis nyugtalan volt. Előérzetek vannak. A haláleset percében Emilen oly sajátosságos érzés vett erőt. Az anya szelleme kereste fel fiát, a kit hiába várt halá-

tény elől s természetesen elvi álláspontjuk fentartása mellett, ők is buzgón résztvesznek a szerkesztési munkában.

Ily körülmények mellett bizton várható, hogy az a törvényjavaslat, mely a bizottság kezei alól kikerül, az államosítás híveinek legnagyobb részében buzgó támaszt fog találni s a mit a bizottságban láttunk, az fog ismétlődni a plénumban is. Az általános vita alatt ott fognak uszkálni a báránnyelők a ház ege fölött, tán egy pillanatra be is borul, dörgés és villámlás is fog egy kicsi hallatszani, de a levegő nem lévén telítve párakkal, a közvélemény szele nem mozdulván, se vihar, se jégeső nem lesz belőle — legfeljebb egy kis nyári zivatar, mely pedig tudvalevőleg frissítőleg hat. (M. F.)

— **A hajai affaire.** A belügyminiszter megbízásából Sándor Béla főispán megkezdte az ismert katonai affaireben a vizsgálatot. Eddig negyven tanu van beidéve. A hadtestparancsnokság részéről egy tábornok végzi a kihallgatásokat. A közvélemény rendkívül fel van izgatta, eklatáns elégtételt kérve, katonai oldalról terjesztett azon hírt, hogy a katonai becsület-bíróság Drescher polgármestert megidézés és meghallgatás nélkül egyoldalul diskvalifikálta.

— **Belföldi hírek.** S o m o g y vármegye egyik törvényhatósági közgyűlésében indítvány tétetett: hívjon össze a főispán rendkívüli közgyűlést, mely a közigazgatás államosítása fölött nyilatkozni fog. Az indítvány elfogadott s kiküldetett egy 36 tagból álló bizottság vélemény adás megtétele végett. — A b á n t tegnap az arany gyapjas-renddel történt kitüntetésé alkalomból az összes hatóságok üdvözölték. Megjelentek a zágrábi és kőrösi székeséptalanok Pavlevics püspök vezetése alatt, az egész tiszlikar, az országos kormány Stankovics osztályfőnök vezetése alatt, a nemzeti párt, elnöke, Vukutinovic vezetése alatt valamennyi törvénykezési hatóság, az egyetemi tanács, a városi tanács, az összes közös- és autonom hatóságok és számos egyesület. — A z o r s z á g o s i p a r t a n á c s tegnap Baross kereskedelmi miniszter elnöklése alatt több órai ülést tartott. A tanácskozás tar-

los ágyához. Oly busan, oly szeliden nézett rá, hogy az álmódó szíve majd meghasadt banatában. Fölkereste hát, kinek szeretetét a sir sem temette s bizonyára megbocsátott neki.

A szobában vacsoráznak. Bogáthy Gábor ül az asztalfőn komoran, némán. Ötven évig élték együtt az elhunytal. Gyakran, igen gyakran volt köztük szó a halálról, a végrendekezésről. De mindig úgy tárgyalták az elmúlhatlant, az elmaradhatlant, hogy a férj fog elsőnek sirba szállani s a gyöngé nőről, az agg hitvesről kell gondoskodni. Kire is bizza a szegény asszony sorsát? A gyönyörű földbirtokot, a melyen nincs egy fillérenyi teher? Endrére-e, a ki külföldi fürdőkhöz költi el és sport-szenvedélyek rabja? Vagy Emilre, a poétára, az újságíróra? Erre gondolni sem lehet! És még hozzá azzal a nővel ülne be e helyre, a ki csaknem — cseléd! És ime — a végzet, a mely nem respektálja meg a gentry-családok politikáját sem, úgy döntött, hogy a nő szállott először sirba s az ősz férj maradt meg. A férjek azt hiszik, hogy ők támaszai a nőnek. Mennyire nem igaz! Az az aprólékosságig menő gond, az az önfeláldozó, kényeztető szeretet, a melynek a hitves boldog rabszolgája tud lenni félszázadon keresztül, az nélkülözhetlen, azt nem pótolhatja a magára hagyott férjnek senki, semmi.

Mindez eszébe jut a gyászolóknak. Mellette ül a főispán fia és Endre. A temetés előkészületeiről beszélnek. A koporsóra teendő czimerek már meg vannak festve. A házból a cselédség hozza ki a holttestet, az udvarból hat előkelő ur s azután a sirig váltakozva emelik a községek lakosai. A fátylakat az előjárók viszik. Kapott már mindenki gyászjelentést? A pap szónoklatát ki fogják nyomtatni s hét templomban mondatnak misét az elhunyt lelki üdvéért, a ki buzgó katolikus volt. Oh! Endre nem felejtett ki sem-

gyát képezte a magyarországi iparosok részvételekére kérdése a chicagói kiállításon, továbbá az ipar- és kereskedelmi címár létesítésének fontos ügye és végül az iparfelügyelőkre vonatkozó, a minisztérium kebelében elkészült törvényjavaslat. — Az ipartanács ma folytatja tárgyalását.

— **A forrongó Balkán.** Az úszkubi eset következtében, Calice báró osztrák-magyar nagykövét kérésére, a kosszowoi váli hivatalából elmozdították és helyét ideiglenesen a prisztinai kormányzóval töltötték be. Calice bárónak az elégtételadásra vonatkozó valamennyi más kívánságát is teljesítették, köszönet érte a szultán fenkölt és engesztelékeny szellemének. Az ügy ezzel — úgy látszik — be van fejezve. — Szófia, ápril 6. Ideérkezett határozott hírek szerint Belcsov gyilkosai Szerbián kereszttül menekültek el s most még Magyarországon, vagy Galicziában tartózkodnak. Minden irányban bolgár ügynököket küldtek nyomozásukra. A kormány tudja a gyilkosnak nevéét. A vizsgálat jelenleg a szófia és a vidéki czinkostársak után nyomoz. — Szófia, ápril 6. Egy tüzetisztekből álló bizottság megállapította, hogy a bomba melyet legutóbb az utcán találtak, robbanás előidézésére alkalmatlan. Illetékes körökben az a vélemény, hogy a hatóságot akarták félrevezetni, hogy Belcsov gyilkosainak nyomozásától elvonják. — Belgrád, ápril 6. A szkupstina a sajtótörvényhez egy új szakaszt fogadott el, mely szerint Milán királyt, mint a királyi ház tagját a lapoknak megtámadniok nem szabad. Garasanin az indítvány ellen szólt, a mely ellen összesen hat képviselő szavazott. — Szerbiában az időznek Nikolai Nikolajevski Durnovo és Arzenje archimandriták, mind a kettő Moszkvából jött s általános az a vélemény, hogy a két orosz politikai megbízással jött Szerbiába. Itt időzésük különben is egybeesik a szófia izgalmas eseményekkel.

— **Külföldi hírek** Berlin, ápril 5. A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ értesülése szerint, az egész czirkáló-hajóraj, mely jelenleg a kínai vizeken tartózkodik parancsot kapott, hogy menjen azonnal a chilei partra. — Szófia, ápril 5. Az „Agence Balcanique“ jelentése szerint a rendőrség tegnap egy ember hazánit, kit a felesége jelentett föl, néhány dynamitöltényt és gyutacsot talált, melyek a kertben voltak elásva. A fölfedezés a merénylet tárgya-

mit. Nagy körülményességgel s teljes lelkenyugalommal intézkedik a temetésről.

Az öreg Bogáthynek csak ez a megjegyzése van:

— Mária kedves rózsáit ültessétek át a sirhalomra!

Ekkor lép be Emil. Már kisírta magát a ravatalnál; esőndben, háborítlanul. Zselléraszonyok virrasztanak a szeretett urnó koporsója mellett s érzik, hogy az elhunyt asszonyság kedvencez fiát egy szóval sem illenek zavarni szent bubánatában. — Mikor az asszonyok kivonulnak, Emil ráborul a koporsóra. Elsírja bánatát, elmondja bocsánatkérését, köszönetet susog az elhunyt gyöngéd szereteteért s kéri, forrón kéri, hogy ha van a testből elköltözött szellemnek tulvilági élete, akkor oltalmazza őt a siron tul is és szeresse égi szeretettel! Megcsókolta a hideg kezeket s ott hagyta anyját, a ki szeliden álmódja érdemelt boldog örökalmát.

Emil atyjához lép s kezére hajlik. De ez az öreg ember nem ösmer engesztelődést. Szikrázó szemekkel nézi végig fiát s ráriad:

— Mit akarsz itt? Anyai részedet kívánod? Egy filléred sem marad nálam! Utánad hajtom a temetés után!

— Nem atyám, én csak a gyászból veszem ki részemet. Engedd, hogy veled sirjak e szomorú napon!

Az atya elfordul s megszólal a fivér:

— Míg lehetőségen kopott vagy. Fekete ruhád sincsen. Legalább a zálogzedulát akaszd magadra — gyásznap.

A főispán fia már tudott annyit, hogy a családnak van egy tagja, a ki poéta, ellenzéki újságíró s minden más, csak uracs nem. De azért kissé különösnek találja, hogy e házban, a hol halott van, már haragudni és gonyolódni is

ban folyamatban levő vizsgálatra nézve valószínűleg nagy fontosságú lesz.

ELŐFIZETESI FELHÍVÁS

„DEBRECZENI HIRLAP“

pártoktól és kormánytól egyiránt független politikai napilapra.

Előfizetési árak ugy helyben mint vidékre:
Egész évre . . . . . 10 frt.
Fél évre . . . . . 5 frt.
Negyed évre . . . . . 2 frt 50 kr.

Előfizethetn helyben a kiadóhivatalban Kutas Imre könyvnyomdájában valamint Telegdi K. Lajos és László Albert kereskedésében, vidéken pedig postahivatalok útján.

HELYI HIREK.

Határidő naptar.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepponkon d. u. 4 órakor a Margit-fürdőben.

Museum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 2-7-ig.

Ápril. 11. A vereskereszt debreczeni fiókjának közgyűlése, d. u. 3 órakor, a városházán.

Ápril. 12. D. e. 10 órakor, a debreczeni kaszinó közgyűlése.

Ápril. 13. D. e. 9 órakor, Hajdumegye közig. biz. ülése

Ápr. 13-21-ig országos vásár Debreczenben.

Ápril. 15. Polgári fellemlény elhordatásának vég-határideje.

Ápr. 15. E napig egyenes adó és a hátrálékok a választók által befizetendők.

Ápr. 17-20. D. e. 9 órakor honvédllovak vásárlása a lóvásárterem.

Ápr. 17. A vöröskereszt hajdum. fiókjának közgyűlése, a városházán.

Ápril. 18 és 19. Debreczeni lóversenyek.

Ápril. 30. Honvéd-bál a margit fürdőben.

Máj. 2. A depr. keresk. akadémiua hallgatójának dalestélya

Máj. 5. Királyi tábla kezdi működését.

Május 9. A debreczeni könyvnyomdászok majálisa a Margit-fürdő disztémében.

Aug 25. A depr. honv. egyeslet közgyűlése.

— Soh'se törődj vele, fordul hozzá Endre. — Ez a kalandor ur majd kiöltözködik most már a szeretőjével együtt . . .

Emilben e szavakra felzug az indulat. Ő is Bogáthy, a ki nem mindig képes indulatait megfékezni. Főlemelt ököllet rohan fivérére. Bizonyára lesujtja csapásával. De közbe lép az atya s testével fedezi má s i k fiát. Emil karja lehanyatlik s elmulik szilaj haragja. Kebléből zokogás tör fel s így tántorog ki a szobából.

A rózsabokrokig ér. Itt leroskad s szabad folyást enged sirásának. A rózsza illatával árasztja el. A lombok hűsítgetik. Mintha szólanának: — Szegény te! Mi is gyászoljuk azt, a ki téged úgy szeretett!

És könnyű léptek nesze, ruhák suhogása hangzik. A léptek megállanak. Bájos női alak hajlik alá a kétségbeesőhöz. Ki zokog ily keservesen?

— Emil! Édes Emil!

A költő feltekint s megösméri jegyesét. Örömkialtással szökik fel s keblére öleli a kedves gyermekét.

— El akartam bucsuzni anyádtól. Oly jó, hogy megtaláltalak!

— Oh! jó, nagyon jó nekem, hogy megtaláltalak! szólt a férfi.

Bemennek a halottas szobába s térdre borulnak a ravatal előtt. Elbucsuznak a halottól örökre, örökre!

Azlan kilépnek Isten szabad ege alá, s mielőtt távoznának, a leány fehér rózsát tör le s oda nyújtja Emilnek, a ki nem sokára férje leend. Két rózsát kapott már e helyen. Drágábbak mindennél, a mit itten még remélhet!

— **Tavaszi nap.** Annyi hideg, annyi zimankó után végre ma tavaszi napra virradtunk. A tiszta ég boltozatáról meleg sugár szórja alá áldását a földre s apró korán zöldülő bokrok rügyei már hasadozni indultak. Nehány korán érkező vándor madár örme teljes lehet e nappal, mert a szabadban mindenfelé tavaszi hangok csippennek meg. Ha az ég kegyelmes lesz a megindult tavaszt nem fogja ismét gátolni — egy hét alatt a természet képe dus zöldülésnek indul.

— **Gazd. tanintézetünkről** kiválóan szerkesztett évkönyv jelent meg Domokos Kálmán igazgató tollából. Mindenekelőtt örömmel említetjük fel, hogy ő felsége meglátogatta a tanintézetet és legfelsőbb megelégedését fejezte ki. A tanterv ismertetése után áttér a hallgatók számára. E szerint volt I. éves 21, másodéves 30, harmadéves 22, összesen 73 hallgató. — Az előmenetel megfelelő volt mind a három évfolyamban, nevezetesen kitűnő volt közöttük 8.3%, jeles 2.2, jó 33.8, kielégítő 30.3, nem kielégítő 3.4%. A hallgatók tanulmányi utat is tettek, nevezetesen a cukorgyártás terén, és a bécsi nemzetközi gazdasági kiállításra. Ösztöndíj kiadott összesen 1050 frt. A tanártestület következő tagokból állott: Igazgató Domokos Kálmán, tanárok: Védődi Viktor dr., Walter Lajos, Békéssy László, Szűcs Mihály, Müller Ottó dr., Zalka Zsigmond, Kovács Sándor dr., Czajlik István. Van a tanulóknak segélyző egyesület is, melynek alaptőkéje 2566 frt. Az intézet rendszeresen tanította a tanítóképző ifjakat is a gazdasági tantárgyakra. Ezután czél- és szakzerűen kifejtetik a házszabály, a foglalkozás minden hónapra, a gépekkel való bánásmód, a gazdaság minden részével való bánás általánosságban. — Az intézet összes vagyonának értéke 308,675 frt 91 kr. Majd a földműves iskola viszonyainak leírása következik, a mely összesen 36 növendékét számlált. Ezek előmenetele is olyan volt, hogy csak 1.88% bukkott meg. Ezek után szakközlemények következnek Zalka Zsigmondtól, Szűcs Mihálytól, a ki a dohány-termeléssel foglalkozik s értekezéséhez mellette van Debreczen külfatárának térképe. A vegyműhelyből Védődi Viktor közöl értekezést és különösen érdekes az ismertetés, melyet a Debreczenben és környékén termő borokról nyújt, de elmondja tartalmát az országban termelt összes fajta boroknak és ezzel befejeződik az édekes évkönyv.

— **Nyomdászok majálisa.** Az idei nyári táncvigalmak sorozatába egy új mulatságot illesztettek be Gutenberg utóda a helybeli nyomdászok. Tizenöt évvel ezelőtt volt az utolsó nyomdász-mulatság, akkor az nagy fényvel, a közönség általános érdeklődése mellett folyt. Ilyent akarnak rendezni most is nyomdászainak május 9-én a Margit-fürdőben önképző körük javára. A díszes meghívók szétküldése legközelebb megindul. Előre is felhívjuk reá a közönség figyelmét; megérdemlik mulatságuk fényes sikerének előmozdítását a sajtó nehéz munkát végző derék munkásai.

— **Beteg művésznő.** Őszinte részvételt halottuk hogy K. né Kópácsy Juliska asszony, szintársulatunk volt kedves primadonája, a budapesti népszínház szerződött tagja, súlyos beteg fekszik. Ohajtjuk, hogy a nagyérdő üde tavaszi levegője mielőbb meghozza számára a kiüdülést. A színpad beteg csalógiányának énekeljenek édes dalokat az erdő dalos madárkái.

— **Tanügy** Az érettségi vizsgálat a debreczeni ev. ref. főgymnasiumban az 1890/1-ik iskolai év végén a következő napokon lesz: Írásbeli május 21, 22, 23, 25 és 26 napjain; szóbeli június hó 24-ik s következő napjain. VIII-ik osztálybeli magán tanulók vizsgálatá május hó 23-án. Az I—VII. osztálybeliek nyilvános tanulók közvizsgálata, a mellék tantárgyakon kezdve június hó 16—20-kán, magántanulók vizsgálatá június hó 22. és 23-án. A gymnasium igazgatósága.

— **A belügyminiszter titkos rendelete a főispánokhoz** című közleményünkre vonatkozólag most újabb érdekes adatot kaptunk. Tudósítónk megmagyarázza az okot, a miért ezt a rendeletet szükségesnek tartotta kiadni gróf Szapáry Gyula belügyminiszter. Azt vette ugyanis észre Szalavszky államtitkár, a ki megyei

korteseletében rendkívüli szimatoló gyakorlatot szerzett, hogy a főispánok egy része nem nagyon törődik a közigazgatás államosításának kérdésével és szabadon engedi folyni a vármegyei önkormányzat iránt éledő hangulatot. Több főispán azt sem titkolta el, hogy nem nagyon lelkesednek a javaslatért és csöppet sem bánnák, ha az sohasem emelkednek törvényerőre. Igaz, hogy a főispáni hatáskör kitágul, a mi a hatalomszomj embereit kielégítheti; de az is igaz, hogy a mostani főispánok egész sora a régi alkotmányos bástya alatt szivta magába a közügyek iránt való érdeklődést és nem bírnak megbarátkozni ezredéves közjogukban, gyökerező ez intézmény kiirtásával. E főispánoknak gyöngéd módon tudtukra adták, hogy a kormány figyelemmel kíséri maguktartását és a közigazgatás államosítása alkalmával történő nagy személyváltásoknál számba fogja venni ugy a buzgalmat mint a közönyt, s még inkább a hidegséget és ellenszenvet.

— **Halálozás.** Ukranovits Theodor, román nagybirtokos és kassai háztulajdonos elhunyt Budfalván Boszniában 3 napi súlyos szenvedés után 38 éves korában. Az elhunyat Tibád bátyján kívül forrón szeretett menyasszonya Nagy Iluska urhölgy gyászolja Debreczenben.

— **Tanügyi jelentés** a népoktatás állásáról a múlt évben. Ilyen czim alatt nyomtatásban is kiadta K. s s József kir. tanfelügyelő a közigazgatási bizottsághoz benyújtott jelentését, mely sok érdekes adatot tartalmaz. Kiemeljük ebből a következőket: Elemi iskola Debreczenben összesen 27 volt, melyekben 73 tanerő működött. — Volt reform. felső leányiskola 8 osztálylyal, alsó-foku ipariskola és kereskedelmi iskola. Jelentést tesz a szakiskolákról, nevezetesen a tanítóképződről, kereskedelmi akadémiáról, majd a kisdudóváról és árvaházokról, melyeknek létesítését Debreczen humanitárius voltát dicseri. — Összesen 46 iskola működött a város területén és 5 filantropikus intézet. Tankötelesek száma volt összesen 7688, ebből iskolába járt 831 kivételével mind. Ennek a 831 tanuló iskolába nem járásának is az volt az oka, hogy széjjel vannak szórva 18 □ mértföld területen. Ezután a tanfelügyelő osztályozza jelentésében az iskolák állapotát s az iskolák legtöbbjét jelesnek minősíti. A városi kisdudóvárát azt mondja, hogy annak anyagi állapota elégséges, szellemi állapota jeles. Az ev. ref. kis dudóváról mindkét részre csak az elégséges jelzőt használja, azonban a Fröbel gyermekkertet mindenben jelesnek nevezi, továbbá a Theresanumot jelesnek és mindenben mint a szász erűnek, igen jönnek pedig a nőgyeleti árvaházat. — Felemlíti, hogy a tanügyi kiadások általában 123,769 frtra mennek. Ennyit egyetlen vidéki magyar város sem áldoz a tanügyre, noha ebből a város csak 40,903 frt költséget visel, a többi a felekezetek. A tankötelesek száma a múlt évhez képest 369-el növekedett. Megdicseri a tanerők lelkiismeretes és buzgó működését és az iskolák gazdag felszerelését, különösen kiemelve főt. Szakaszó Rezső prepost-kanonok bőkezűségét, ki a szegény tankötelesek ingyen-tanulmányokkal látta el. A tanfelügyelő az iskolákban összesen 260 látogatást tett, mely alkalommal számos utasítást adott a helyesebb tanításra nézve. Kiemeli, hogy mint 19 évi tanfelügyelősége alatt, úgy most is nagy gondot fordított a tanulók vallás-erkölcsi nevelésére, nem különben, hogy a helyiségek tiszták legyenek és hogy a gyermekek túl ne terheltessenek. Ezután felemlíti a hiányokat, melyeknek orvoslását kéri a közigazgatási bizottságtól és örömmel jelenti, hogy e hiányok orvosolva lesznek, mert a város tantermei és iskolák építésére 100,000 frt kölcsönt vett fel. Érdekes jelentését egy összesített táblázattal végzi és melegen ajánlja az iskolák ügyét ugy a főispán, mint a polgármester figyelmébe.

— **Néptanítók a fürdőben.** A vallás és közoktatási miniszter a következő leiratot intézte K. s s József kir. tanfelügyelőhöz: A pöstyéni fürdő bérlője Winter Sándor Hont vármegye alispánja után a belügyminiszter urhoz juttatott beadványában kérszék nyilatkozott 5 néptanítót vallás különbség nélkül fürdővel és lakással díjmentesen ellátni; megjegyezvén hogy a lakás használatában a kiszolgálati, világítási és fűtési díjbeleszámítva nincsen. Utalva a belügyminiszter urnak f. é. márczius 7-én 16962. sz. a. ez ügyben kelt hozzáam intézett átiratára, főlhivom a kir. tanfelügyelőséget, hogy a belügyminiszter

urral leendő közlés czéljából azon néptanítók neveit, kik ezen helyekre igényt tartanak, a gyógykezelés szükségét igazoló orvosi bizonyítványának csatolása mellett tekintettel különösen a kérvényezők anyagi viszonyaira, velem legkésőbb f. é. ápril hó 7-ig közölje és ez alkalommal arról is értesítsen, hogy az illetők betegsüjük állapotáról és netalán egyéb viszonyaiknál fogva a kedvezményt mely időben ohajtanák igénybe venni és az orvos által hány fürdő használatára lett rendelve. Budapest, 1891 évi április hó 1-én a miniszter meghagyásából Szatmáry miniszteri tanácsos.

— **Trachoma mint házasság, akadály.** Az orvos megvizsgálta a szemet, mely csupa rózsaszinben látta a jövendőt és konstataálta, — hogy abban a szemben, ott van — a házassági akadály.

Házassági akadály, amennyiben a legénynek, aki megvizsgálta magát az orvossal rögtön be kell mennie a kórházba, különben abban a veszedelemben forog, hogy elveszti a szemvilágát.

A legény — pörge bajszu csinos fi. — fényes ezüst gombos kék mándliban, kért könyörgött a doktor urnak, hogy ne küldje kórházba, — nem olyan nagy baj az a Trachoma.

— Jó, jó. Hát tegyük föl, hogy nem lesz olyan nagy baj belőle. De bizonyosan átragad a feleségedre.

Ez ellen is tudott kifogást a vőlegény. — De hogy ragad! Tudja mit doktor ur: hát majd behuny t szemmel esókolódzunk!

Igy volt ez akkor. Talán még a félszemét is odadta volna a szerelmes ficzko, csakhogy vakon is, csokolózhassék.

Es rimázkodással el is érte azt, hogy nem küldték a kórházba. Otthon gyógyították az orvos meg a felesége az utóbbi azzal recepttel amit régen megirt a legnagyobb orvos: a szerelem.

Bezzeg ahogy azóta eltelt jó esomó idő, szóval fordul a doktor urhoz a legény, ahogy vele találkozik:

— Doktor ur: mégis igaza volt akkor, hogy trachomas a szemem, aztán nem jó hibás szemmel házasodni...

— Miért?
— Mert nem látja az ember: kit vesz el?

— **A szini képezde** évzáró vizsgálatá matiné alakjában tartatott meg, mint nekünk írják összesen négy növendék aratott sikert, ok biztatnak legtöbbször a jövőre nézve, ezek: Ráthonyi Ákos, Klenovics, Hegedűs, és — akit első helyen kellett volna említenem, Török Irma, a ki nagy sikert aratott a „IV. László“ tűzpróba jelenetében, Ráthonyi a „Szellemdus hölgy“-ben mint bonvivant színész mutatta meg, hogy mit tud, sokkal nagyobb szerencsével játszott ebben, mint „IV. László“ jeleneteiben, melyekben a czimszerepet játszotta. Hegedűs a koldus szerepében kapott nyílt színen nagy tapsot, Klenovics pedig „Dózsa György“-ben mutatott jó anyagot hős szerelmesre.

— **A gazdák és iparosok hitelegyletének** fászer és gyarmatáru csarnokát Thälvi Zoltán Alajos jónévű debreczeni kereskedő vette meg a saját revíziójára.

— **Kendertermelők és kötélgyártók figyelmébe.** A nagyméltóságú kereskedelemügyi min. kir. miniszter ur alulírt kamarákhoz intézett leiratában figyelmeztet azon akadályokra melyek a mezőgazdasággal foglalkozóknak az arató gépek beszerzését megnehezítik. Az egyik főakadály abban rejlik, hogy a kévekött aratógépek által használni szokott manilla zsinog felette drága s az aratógépek elterjedése nagyobb mérvet öltene, ha ezekhez a hazai gyártmányu száraz, simulékony s talán a kenderfonál mesterséges száritása avagy manilla, kókuszdiószál, tengeri vagy, csalán rost stb. hozzákeverése által előállítandó aratógépzsinog lenne használható. Midőn ezen körülményre felhívjuk az érdekeltek figyelmét,

megjegyzük, hogy a f. évben Szabolcs megyében rendezendő aratógép verseny kiválóan alkalmas arra, hogy a hazai köztársasággal kísérletek téssenek. A gyártmányaikat bemutatni s azzal kísérleteket tenni óhajtok e részbeni kívánsága az országos magyar gazdasági egyesülettel előte közlendő. Debreczen 1891. április 3. A kereskedelmi és iparkamara.

— **Orvosok gyűlése.** A községi és kör-orvosok országos egyesülete Oláh Gyula dr. elnöke alatt ma a fővárosban közgyűlést tartott ama mozgalom tárgyában, mely az iránt indult meg, hogy az orvosok helyzete az államosított közigazgatás keretében rendezessék. Az elnök kifejtette, hogy jobb volna várni a községi törvényjavaslat elkészültéig. Pollak József dr. elnök ezt az indítványt nem helyesli. Élénk színekkel esetele a községi és kör-orvosok bajait és azt kívánja, hogy a közgyűlés ez értelemben határozott. E szerint a kongresszust június 14-én fogják megtartani Budapesten. Az előkészítő bizottságot nyomban megválasztották.

— **A „Biharmegyei Kaszinó” közgyűlése** helyesléssel fogadta a választmány évi jelentését, a tisztikarnak elismerést szavazott. A választmány azon javaslatát, hogy a színházi bérlétek szüntessék be, a közgyűlés a színművészet pártolása szempontjából elvetette. — Az elnökséget és a tisztikart újra megválasztották. Este a „Zöldfá”-ban banket volt, melyen Tisza Kálmán is résztvett.

(E rovat folytatását lásd a 6-ik oldalon.)

Hazánk s a külföld.

— **Elhalt püspök.** Pásztélyi János görög-katolikus püspök 5-én hajnalban meghalt.

— **Az áprilisba-küldés eredete.** Egy francia lap április elseje alkalmából felemlíti, hogy honnan eredt az áprilisba-küldés tréfás szokása. E szerint e szokás a tizenhatodik század vége felé kapott lábra, mikor IX. Károly 1564-ben rendeletet adott ki, hogy az év kezdetét, mely addig április 1-én volt, azontul január 1-étől számítsák. E rendelet következtében az újévi ajándékokat is január 1-én küldözgették az emberek egymásnak. Minthogy pedig az újévi ajándékok sokan elégedetlenek voltak, ismerőseik azzal tréfáltak meg, hogy április 1-én színből ajándékokat küldtek nekik, a valóságban azonban csak felültették őket, s azóta az április elsején való felültetések sosem mentek ki a divatból.

— **A bajai affaire,** eddigi legutolsó mozzanatát, melyről lapunkban már röviden tettünk említést, a „Bajai közlöny” a következőképp írja le: Izgalmas jelenet folyt le f. hó 3-án a bajai kaszinó helyiségében. Esteli 6 óra tájban négy katonatiszt jött oda és a szolgálóval kihívta a teremben levő Drescher Ede polgármestert azzal, hogy vele beszélni óhajtanak. A polgármester azt izente vissza, hogy nem megy ki. Erre a négy huszártiszt fegyveresen lépett be a kaszinóba és újra felhívta a polgármestert, menne velök egy másik szobába, mert valami mondani valójuk van. A polgármester kijelentette, hogy hivatalos ügyben hivatalában, magán ügyben pedig lakásán rendelkezésükre áll, de a kaszinóban nem. Erre a tisztek kinyilvánították, hogy este fél 8 órakor elmennek lakására. A kaszinó jelenvolt összes tag aláírásával távirati jelentés tételt a belügyminiszternél, majd valamennyien elkísérték a polgármestert lakására, hol a tisztek már vártak reá. Ez utóbbiak nevében Joanovics cs. és kir. huszár-főhadnagy kijelentette, hogy ők nem akarnak botrányt csinálni, hanem csak ki akarják nyilvánítani, hogy a katonai becsületbírósnak nem engedi Rupp hadnagyot a polgármesterrel megvívni. Erre az összes jelen volt honorácziórok harsány: „Éljen a polgármester!” kiáltásban törtek ki, mire a tisztek eltávoztak. Ezzel egyidejűleg közöljük azt, hogy Szohner Antal honv. min. titkár a bajai affaireből kifolyólag senki sem provokálta.

— **Tragédia egy orosz cirikusban.** Pétervárról írják, hogy Orosz-Lengyelország egyik városában, Poloszkban, kínos jelenet folyt le egy cirikuszi előadás alkalmával. A társulat fiatal lovárnője több merész mutatvánnyal mulattatta a közönséget s mikor lováról leszállt, tüzes méne, mintha bosszút akart volna állni a korbácsütésekért, megszrugta. A lovárnő elesett, mire a ló még jobban összerugdosta. A közönség eleinte azt hitte, hogy ez is a mutatvány keretébe

tartozik s zajos tetszésnyilvánításokba tört ki. A szegény lovárnőnek sikerült nagy bajjal föllátni, még meg is köszönte a tapsokat s aztán betört a szobába, hol összeesett és sebei következtében másnap meghalt.

— **Testvérek házassága.** Ritka tragédia játszódott le rövid idő előtt Newyorkban (Nova Scotia.) Egy Duvel nevű fiatal házaspár hosszabb ideig élt ott zavartalan boldogságban. Valami véletlen következtében arra a felfedezésre jöttek, hogy testvérek. A fiatal asszony annyira szívére vette ezt, hogy buskomor lett és nem sokára eltűnt a házból. Mindenfelé keresték, míg végre kifogták holttestét a vízből. Mikor a hullát a férj megpillantotta, örvöngni kezdett. Még akkor éjjel felakasztotta magát.

— **Az aradi Zichy hangverseny.** Az aradi zenekedvelők nagy tevékenységet fejtenek ki, hogy a Zichy Géza jubileumára rendezett hangverseny minél jobban sikerüljön. Az eddigi megállapítás szerint a műsor a következő: Berlioz: Coriolán, Zichy Géza: Szerenád, Wagner R.: Bolygó hollandi, Zichy Géza: A nene, Berlioz: Rákóczy-induló. Ez utóbbiban nemesak a teljes egyleti kar, de e katonai zenekar is közreműködik. — **A hangverseny a színházban lesz.**

IRODALOM, MŰVESZET.

— **Azok az albumok!** Az aradi vértanúk albumából, melynek kiváló sikere első sorban Varga Ottó tanár érdeme, már a harmadik kiadás készül. Ebből az alkalomból — mint lapunknak Aradról sürgönyözik — a műszerkesztője igen érdekesen írja le az „Album” szerkesztésének történetét. Az „Album” szó sokat elődegenített attól, hogy a műbe dolgozzanak. Maga Kossuth sem akart eleinte írni az „Album”-ba. Mikor mégis engedett a kérésnek, a kéziratokat a következő sorok kíséretében küldte el a szerkesztőhöz:

„Tanár ur! Nagyon elcsépezt eszme az „Album”-eszme. Rég lejárt a magat. Nem gondolom, hogy éppen ezt a módot választani e szent kegyelet ünnepére szerencsés gondolat volt. En nem szoktam „Albumokba” írni: nem komoly dolog az. Aztán az ember azt sem tudja, nem kerül-e olyan „Collegák” társaságába, a kikkel nem szeret egy tálból cseresznyét enni. De hát az alkalomra való tekintetből legyőztem idegenkedésemet. Küldök idemlékelve néhány igénytelen sort. Ha gondolja ön hasznát veheti, tessék. Ha nem: a kosárba vele. — Tisztelettel — tanár urnak kész szolgálója: Kossuth. Turin, 22. Via dei mille, Szept. 10 1890.”

Az „Album” megjelenése után Kossuth nagy elismeréssel szölt a műről.

Közgazdaság.

Regale-kötvények sorsolása

Az 1888. évi XXXVI. törvényezik alapján az általános jog kártalanítására kibocsátott 4% adómentes kötvényekre nézve 1801 évi ápril hó 1-én mezejtett első sorsolás alkalmával kisorsolt kötvények a következők:

Szólvényes kötvények: 50 frtos: 29 321 637 783 2767 3408 3737 3919 4011 4357 sz.
100 frtos: 127 194 539 1598 2105 2332 2470 3056 3100 3169 3358 3397 3577 5482 5789 5947 7588 7700 7933 8150 8230 8782 8999 9030 9107 9481 10038 10224 10399 10804 11063 12403 12585 12835 13044 13154 13349 14065 15866 16018 16571 16742 17997 18728 18847 19255 20695 20724 sz.

500 frtos: 347 435 465 477 1663 2104 2347 2467 3641 4070 szám.

1000 frtos: 837 1285 1364 1754 2062 2208 2398 2854 2990 3287 2827 3948 4113 4330 5135 5411 5422 6403 6675 6863 kisorsoltak 359 forinttal) 6954 9196 7280 10538 11730 11800 11865 12376 13243 14148 14281 14124 15745 15958 17095 17430 18315 18262 19260 19409 19462 19543 20152 2175 21227 21444 22362 23050 23481 23789 23833 24120 24253 24683 25598 27978 28243 28408 28445 28851 29077 29187 40215 40244 40490 40954 41002 41152 41248 41360 41851 41989 42664 44163 43661 43872 43884 43931 44440 44568 44657 sz.

5000 frtos 945 1275 1483 sz.

10.000 frtos 48 331 846 1000 1111 1133 1279 sz. — Névre szólók: 123 sz. 3550 frt, 1186 sz. 550 frt, 1911 sz. 650 frt, 2871 sz. 8000 frt, 2874 sz. 5800 frt, 3919 sz. 900 frt, 4274 sz. 1950 frt, 4918 sz. 200 frt, 5100 sz. 5300 frt, 6026 sz. 13.650 frt, 6354 sz. 50 frt, 7318 sz. 800 frt, 8195 sz. 18.300 frt, 8303 sz. 3450 frt, 8447 sz. 100 frt.

E kötvények kamatozása a sorsolástól számítandó három hónap múlva, azaz 1891. évi július hó 1-ével megszűnik s ezen naptól kezdve azok kisorsolt tőke-összegei az esedékes kamatokkal a kir. adóhivatalok bizományos közreműködése mellett és a pénzügyminiszteri hitelszámvevőség előzetes érvényesítése alapján a m. kir. központi állampénztárnál Budapesten készpénzben fognak kifizettetni.

Ez utóbbi pénztár a csak részben kisorsolt kötvénynek kisorsolatlan része felett a megfelelő új kötvényeket is ki fogja állítani és kiszolgáltatni.

Azonkívül a magyar általános hitelbank Budapesten szintén eszközli a kisorsolt kötvények beváltását.

— **Gabnaarak.** (Budapesti gabnatőzsde, apr. 4. d. u. 2 órakor). Buza tavaszra 8.93 pénz, 8.95 áru; őszre 8.38 pénz, 8.40 áru. Tengeri (uj) 1891. máj—jun. 6.56 pénz, 6.58 áru, jul.—aug.—pénz.—áru. Zab tavaszra 7.30 pénz, 7.32 áru, őszre 6.34 pénz, 6.36 áru. Káposztarepce aug.—szept.—re 15.25 pénz, 15.35 áru.

— **Sertés vásár.** Budapest-köbányai sertés-kereskedelmi csarnok árjegyzése. ápril 6-án. A Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgron felüli sulyban) 47.—48 krig. Öreg köz. (páronként 300—400 klgr. sulyban) ——— krig. Fialat nehéz (páronként 320 klgron felüli sulyban) 49.—50.— krig. Fialat köz. (páronként 251—320 klgr. sulyban) 49.—49½ krig. Fialat könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) 48½—49.— krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli sulyban) ——— krig. Közép (páronként 220—280 klgr. sulyban) 48—48½ krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 48.—49.—ig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 klgron felüli sulyban) ——— 50 krig. Közép (páronként 250—320 kgr sulyban) ——— krig. Könnyű (pkint 250 klgr terjedő sulyban) ———. krig. IV. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgron felüli sulyban) 48.—49½ krig. Közép (páronként 220—260 klgr. sulyban) 48.—49½ krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 48.—49.— krig.

Törvénytörvények.

— **A vádolt képviselő.** Közöltük annak idején, hogy Tarnóczy Gusztáv orsz. képviselő család miatt tett följelentést br. Podmaniczky Lászlóné és Podmaniczky Aranka ellen. A bányvidéki eljárást azonban ugy a törvénytörvények, mint a felsőbbbíróóságok megszüntették s a két baróné hamis vád miatt panaszolta be Tarnóczy Gusztáv képviselőt. Mint most a „Hiradó” könyvnyomatos értesül, a kir. ügyészség ez ügyben azt indítványozta, hogy kérjék a képviselőháztól Tarnóczy mentelmi jogának felfüggesztését, hogy aztán ellene hamis vád miatt az eljárás megindítható legyen.

Apró-cseprő.

Amerikában.

Poéta: Direktor ur, miért nem adhatja elő a darabomat?

Szinigazgató: Hja, édes barátom, nálunk az a szokás, hogy ha rossz darabot adnak elő, a direktort veri meg a publikum.

Barátnők között.

Miczi: „Tudod-e, hogy Kiss Janesi tegnap megkérte a kezemet?”

Julis: Mindjárt gondoltam, mert mikor tegnapelőtt az én kezemet megkérte s én kiköszaroztam, azt mondta, hogy valami csufot fog elkövetni saját magán!

Az utazó úgnők.

Ügyenők: Szolgálhatok uram valami olvasmányval?

Birtokos: Köszönöm, nem szoktam olvasni!

Ügynök: Hát talán kedves családja számára?

Birtokos: Családom nincs, csak egy macskám!

Ügynök (hirtelen): Szolgálhatok talán valamivel, a mit a macskának utána dobhat?

Szegény költő, mire zenged
Te is a harcnak szerelmét?
Nem divat ma már, felőle
Agg anyóka énekel még!
Zengj, ha zengsz a boldogságról,
És dicsérd napját a mának.
Meg ne lásd lenni azt az ösvényt,
Meg ne lásd lenni azt az árnyat,
Hagyd a vész felett jajongni,
Hagyd a bánatos sirálynak!

Illyés Bálint.

Az önzés vamyr-faj, mely életét mások létéből akarja tengetni.

Ballanche.

A rest nem fáradozik azért, hogy anyjira érvényesüljön, a mennyit tulajdonképen ér.

Thierry.

Midőn valóban értelmes személyek és jó lelkek először találkoznak, nem is ösmeretséget kötnek; mondhatjuk, hogy régi barátokul ismerik föl egymást, kiket eddigelő csupán a távolság vagy a különböző viszonyok választottak el.

De Maistre.

Milyen mélyen fagyhat a föld? Több tudós fáradozott annak megállapításán, hogy milyen mélyre fagyhat a föld s kutatásaiban a következő eredményre jutott: Jakutskban a föld állandóan 127 méter mélységig van megfagyva. — Ray északsarki utazó a Barow-uton, a Balfin-földtől északra, az arktikus Észak-Amerikában 10 méter mélységben 20 fok hideget talált. Összehasonlító vizsgálatok nyomán fel lehet tenni, hogy a hideg minden 38 méter mélység után egy fokkal esőken. Ennek alapján Ray a sarki tenger fenekjéigények mélységét 430 méterre becsüli.

A tyukok pipje. A tél időben a tyukok közt egy betegség szokott fellépni, melyet pipnek nevezünk. Ez a pip a csőr és a torok nyákhártyájának gyuladása, mely meghűlésből származik, minthogy a legtöbb gazdaságban a tél közeledtével nem igen gondolnak arra, hogy a baromfi a hideg ellen védelmeztesse. A betegséget az árulja el, hogy a beteg tyuk szomorúan meghuzódik az ól valamely sarkában, hallhatóan lélegzik, sokat trüsszög és sajátságos hangokat hallat. Tollazata felborzolódik, szeme zavaros, orlyukai sárga nyálkával vannak tele. — A nyelv hegye alatt kemény, — szarunemű bőr képződik, mely miatt a tyuk nem lehet. — Nemsokára a taré is elhalványodik s az állat többnyire megdöglik. A beteg állatokat rendszeren azzal gyógyítják, hogy csőrüket és nyelvüket sózattal vajjal, vagy langyos olajjal kenik meg. — Az orrlyukakba pedig olajba mártott tollat dugnak, s a beteg tyuknak csak áztatott kenyeret, vagy főtt és összetört burgonyát adnak enni. Ha a baj már annyira előrehaladt, hogy a nyelv és a torok gyuladós, úgy a szarunemű kört le kell a nyelvről fejteni. Ez úgy történik, hogy a jobbkez mutató ujjának hegyére hamut veszünk, s ezzel a külső nyelvbort bedörzsöljük, mire hegyes késsel lefejtjük. Miután ezt a bőrt eltávolítottuk, több napig egy vajjal megkent borsszemet adunk a tyuknak. A pipes tyukokat azért nem célszerű levágni és megenni, mert nagyon érzékeny emberek különösen gyermekek szintén megkaphatják tőle a gyuladást, melynek komoly következményei is lehetnek. Legjobb ha a betegség elhárítása végett a tyukokat 10 foku hidegben az ólból ki nem esztjük.

A korai legeltetés a lehető legokoszerűlenebb eljárás, amit csak el lehet képzelni. Általában nemcsak az állatok egészségét teszzük kockára, hanem a legelőt is teljesen elronthat-

juk. A fakadó fű ilyenkor igen sok vizet és aránylag kevés tápláló anyagot foglal magában, a mennyiben a tápláló anyagok jelentékeny része csak későbbben — a fakadás után 1—2 héttel — szívárog fel a növénybe. De másrészt az ily módon nyújtott táplálék terimése sem megfelelő a télen rosszul tartott és terimés takarmányhoz szokott állat számára. Ha tekintetbe vesszük, hogy ugy a lelegelhető fű csekély mennyisége, mind a benne foglalt tápláló anyagok aránylagos csekélyisége a mellett szól, hogy azonnal ne hajtsuk legelőre a marhát: még jobban ellene van ennek azon körülmény, hogy az ilyenkor lelegelt fű magához nem térhet egyhamar és így később rossz legelőt — vagy ha réten történt a legeletetés — rossz szénatermést fog adni. De ha mindezen körülményeket mégis kénytelenek volnánk elnézni, legalább arra gondoljunk, hogy a takarmány anyagában történt hirtelen változtatása feletle káros ugy az állatok egészségére, mint súlygyarapodására, miért is eleinte csak egy-két órán legeltessük a jószágot s csak fokozatosan menjünk át a legeltetésre, közbe-közbe szalmát és szénát adva a legelő állatoknak, hogy ily módon a takarmányt is jól kihasználhassák, más részről pedig egészségük se legyen kockára téve.

Mindenütt bacillus! Még a kősziklákban is van bacillus, mint a párisi tudományos akadémián Müntz A. bebizonyítani igyekezett. Ezt más egyéb bacillusoktól megkülönböztetendő „nitromonas“-nak nevezték el, mert a talajban nitratokat képez. Ezek rendkívüli sokaságban lepik el a porladozó sziklákat s behatolnak a legkisebb repedésekben is folytatták a pusztítást. Tulajdonképeni tevékenységüket nyáron fejtik ki; tél közben téli álomszerű dermedetben vannak, melyből a hőmérsék emelkedésével sziklatermesztő új életre ébrednek. S ezen tevékenységük nem szorítkozik csupán a kőzetek felszínére, hanem a mikroba tetemes mélységbe is működik. Palában, gránitban és mészkőben gyakran találhatók szétbomlott vagy elmállott részek; az ilyenekben Müntz kivétel nélküli talált nitromonásokat. A legsajátságosabb e tekintetben a felfedezések, a miket a Faulhornon tett. Ez a híres, 2690 m. magas sziklacsucs a bacillusok tevékenysége folytán valóságos „rothadt csucs“ s a mit eddig úgy tekintettek, mint a sötét agyagpala-kőzetének legközelebbi szétmállását. Tényleg nem más, mint a bacillusok életműködésének következménye. A legesekélyebb, észrevehető élőlények eme egyszerű sziklapusztításával szemben, nem kételkedhetnek, hogy azok a föld felszínének alakításában rendkívüli mértékben részt vettek s a termőföld képzéséhez hozzájárulnak szakadatlanul még ma is, minthogy tevékenységüket a kötőmolekulák addig folytatják, míg ezek teljesen szét esnek. Ha már a geológust bűnület fogja el, ezen még nem rég teljesen ismeretlen parányok munkájának eredményét látva, a fiziológust még nagyobb bűnület tölti el, hogy e nitromonások képesek testanyagukat teljesen szénsavból és ammoniakból felépíteni, független a világozságtól, minden más erőforrás nélkül, mint csupán azon meleg által, mely az ammoniak élenyüléséből keletkezik.

A felig teit palaczk. Egy schleswigi patri-czius ház kapuja fölött sajátságos czimer látható: Egy kőbe véselt s felig telt palaczk. E czimernek érdekes története van: A Dánia és Svédország közt, a múlt században folyt háboru idején, egy fiatal schleswig-holsteini katona szolgált a dán hadseregben, akit egy megnyert ütközet után őrségre rendelték. A csataterén számos sebesült hevert, kiknek elszállítására kórházakba csak igen lassan ment. A fiatal katona nagy nehezen szerzett magának a markotányostól egy üveg sört s őrhelyére jutva, éppen egy jó kortyot akart belőle huzni, midőn közelében egy súlyosan sebesült svéd katonát vett észre, a ki elhaló hangon könyörgött egy csepp italért. A schleswigi részvételleljes odanyújtotta a haldoklóknak a palaczkot, de abban a pillanatban a gonosz svédus kirántotta övéből pisztolyát s gyűlöletteljes pillantással rálőtt ellenségére. De a lövés nem talált, a haldokló keze már nem tudott biztosan ezélni. A könyörteljes svéd katona erre kivette az orgyilkos kezéből a palaczkot, felét kiitta, aztán visszanyújtotta ismét a szomj által kiűzött ellenségnek. — „Látod, te hunczut — most már csak

a felét kapod!“ — szólt kedélyesen. — E pillanatban arra lovagolt egy törzstiszt, ki e jelenetet messziről látta s megtudván a történetét, azonnal jelentést tett róla a királynak, a ki a derék schleswigi katonát nyomban hadnagygyá léptette elő s elrendelte, hogy az családi czimereben azontul egy felig telt palaczkot viseljen.

REGÉNY CSARNOK.

Az emberi fenevad.

(La bête humaine.)

Regény

Irta: Zola Emil.

78.

Férjem elválasztott engem az elnökötől, a ki a másik szegletbe ült. A küszöbön álló választásokról beszéltek. Időről-időre láttam, a mint férjem közelebb és közelebb hajlik hozzám és türelmetlen tekintetet vett ki az ablakon, hogy megtudja hol járunk.

En folyton figyelemmel kísérem tekintetét és innen tájékoztam magam a felől, hogy hol vagyunk. Az éj közeledett s a fák sötét tömegként repültek el mellettünk. És még mindig borzasztó robogása a kerekéknek, mely ugy hangzott most előttem, mint a halálra vert barmok jajgató hangja.

A vonat a legnagyobb gyorsasággal haladt. Azonnal világos épületek tüntek elő, egy állomás belseje. Marommeban voltunk, tehát 2 és fél mértföldnyire Rouentől. Malaunay jött most és aztán Barentin. Hol kíván cselekedni? A legutolsó perczig kíván várakozni? Nem is tudom a távolságok között különbséget tenni, olyan voltam már, mint a sötétben, mélységbe eső kő. De a mint keresztül robogtunk Malaunayn, felfogtam egyszerre mindent: A dolog egy kilométerrel távolabb, az alagutban fog megtörténi. Férjemhez fordultam, tekinteteink találkoztak, igen, az alagutban 3 perc alatt. A vonat tovább robogott, Dieppe környékét már elhagytuk, a váltótört ott láttam posztján, azt véltem látni, hogy a vonat mentén emberek állanak, a kik fentartott kezekkel átkoznak és szídnak. Most füttyölt a mozdony hosszasan... Oh mily borzasztóan hangzik az alagutban! Te ismered jól ezt a borzasztó hangot, mely a fölepről leűtő kalapács hangjához hasonlít. A félelem folytán a kerekék dőreje menydörgésnek tűnt fel nekem.

Severine megreszketett, aztán felig nevető, felig reszkető hangon mondta:

— Nagy ostobaság édesem, hogy én e perc félelmét még még most is érzem esontjaimban. Itt te melletted olyan jó meleg van és én olyan boldog vagyok... És most már nincs semmi ok a félelemre: a vizsgálatnak vége, mert azoknak a magas állásu uraknak ott a kormányon éppen nincs kedvük ezt az ügyet újra felszínre hozni... En ezt jól megértettem és éppen azért nem félek többé.

Azután még erősebben nevetve tette hozzá:

— Te hizeleghetsz magadnak azzal, hogy bennünket ugyancsak megijesztettél... És mond csak, én tulajdonképen most sem tudom megnyitni tudsz te tulajdonképen.

— Semmit többet, mint mennyit a vizsgáló-bíró előtt beszéltem: láttam egy embert, a melyik leszurta a másikat... O olyan pontosan írt le titeket előttem, hogy én többé nem voltam bizonyos semmiben. Egy pillanatra megismertem a gyilkosban a te férjedet... Később aztán minden kételyem ki lett zárva.

Severine hevesen félbeszakította:

— Igen, én tudom, hogy ez akkor történt, midőn én neked „nem“ et mondtam, emlékszel-e még? Először voltunk egyedül Párisban... Ez sajátságos! En azt mondtam akkor neked, hogy mi nem tettünk semmit és te éppen e mondsból találtad ki, hogy igen. Nemde neked ugy tűnt fel, mintha mindent elmondtam volna? Igen kincsem, én nagyon sokat gondoltam erre az időre és azt hiszem, hogy ez időtől kezdve szerettelek meg.

És ismét forrón átkarolták egymást. Azután Severine folytatta elbeszélését.

— A vonat elhagyta az alagutat, a mely igen hosszú. Az átmenet 3 percig tart. Nekem ugy tetszett, mintha 3 óráig maradtunk volna ott... Az elnök nem beszélt többé, mert a zaj pokolivá lett. Férjem ebben a perczen mozdul-

latlan volt, csak azt láttam a lámpák tánczó fényében, hogy férjem fülei violaszínt öltenek... Azt akarta, hogy ismét szabad ég alatt legyenek?

Az egész dolog rám nézve olyan végzettségű volt, hogy fő vágyam vala: nem szenvedni a várakozás kínját és vagy, vagy...? Lépjünk túl rajta. Miért nem öli hát már, ha annak meg kell lennie? Csaknem szerettem volna elvenni a kést, annyira magamon kívül voltam a szenvedésektől és a félelemtől... Férjem reám nézett. Ez amit gondoltam, bizonyára arcomra volt írva. E pillanatban felugrott és megragta az elnököt vállánál fogva, miután az arczával az ajtó felé volt fordulva. Ez megijedt és ösztönzerűleg a vészjelző felé nyújtotta karjait, mely mellette volt. Már fogta is azt, de férjem ebben a perczen megragadta karját, borzasztó szurást mért reá, ledobva őt a párnákra, hol megtörve feküdt. Az ijedség meglepetésével hörgött fel, mit azonban alig lehetett hallani a vonat robogásától. Férjemtől én csak e szavakat hallottam: Disznó! Disznó! Szavai sivitottak, mintha sipon jöttek volna. A zaj elhallgatott, mert a vonat elhagyta az alagutat, a halvány vidék újra megjelent, a sötét tömegű fáival... Én behuztam magam a sarokban és megdermedtem ültem. Menayi ideig tartott közöttök a harc? Valószínűleg néhány másodpercig. Nekem úgy tetszett, hogy az sem végződik el s azt véltem, hogy az utasoknak hallaniok kellett a kiabálást s a fák láttak bennünket. Férjem ott tartotta kezében a kinyitott kést, mert nem tudta kinyitni a bezáródott kést, mert a vonat ide-oda rángatta, az elnök is ugyancsak rugkapált s pedig a vonat füttyölése jelezte, hogy La Croix Maufras közel van. És én ekkor, még ma sem tudom, hogyan történt, de rávettem magam az elnökre. — Mintha csak esomagt lettem volna, úgy estem rá az elnökre s egész sulyommal lenyomta őt. Tovább aztán nem láttam semmit, de mindent éreztem: a késszurást torkába, a test végtusáját, a halált, mely 3 ízben jött, a végvonaglást, mely elfogta. Még most is érzem e haláltusa visszhangját tagjaimban!

Jacques óhajtott volna felbeszakitani, — de azt is szerette volna, — hogy bevégezze már.

— Nem, várj... A mint felemelkedtem, éppen La Croix de Maufrasnál haladtunk el teljes gőzerővel. Elégszer láttam e ház zárt redőit meg aztán a vasúti órházat. Csak négy kilométer hiányzott még, hogy elérjük. A test ez alatt ott feküdt a párnán, a vér csakugy esepegett róla.

Férjem reszketve állott fel és a vonat rázkódása folytán ide-oda balanszírozott. Rá nézett a holtra és zsebkendőjével a vért törölgette le a késről. Ez egy percig tartott, a nélkül, hogy valamelyikünk a mentésre gondolt volna. Még-tartsuk itt ezt a testet? Mellette maradjunk?

De így bizonyára már Barentinben mindent felfognak fedezni. Férjem ez alatt zsebre dugta a kést és felébredni látszott. Láttam, a mint a halott zsebeiből kivette a pénzt, az órát s a mit talált. Aztán felnyitotta az ajtót és megkísérelte kidobni a hullát, de azért nem nyult hozzá, mert borzadt tőle és félt, hogy bevérezze magát.

— De hát segíts már! kiáltott felém.

— Én nem mozdultam, mert tagjaimat már nem is éreztem.

— Az ördög nevében is, csak fogsz segíteni? kiáltott felém újra.

A halott előre dobott feje ott csüngött kívül, míg azzal küszködött, hogy az egészet kidobja...

A vonat robogott tovább... Végre valahára egy erős rugás kidobta a testet a földre és eltűnt az a zakatoló kerek előtt.

— Oh az a disznó! kiáltott férjem. Végre valahára végeztem vele.

Ezután megfordította a kocsit vánkosit s mi ketten ott állottunk a vértócsa előtt egyedül. A nyitott ajtó ide-oda csapódott. Csaknem önkívületi állapotban voltam és nem látszottam tudni semmiről semmit, a mint egyszer csak azt veszem észre, hogy férjem leszáll és eltűnik.

Nemsokára visszajött s mondá:

— Előre, ha azt nem akarod, hogy a nyakunkat levágják!

Én nem mozdultam, mire ő türelmetlen lett.

— Jöjj az ördög nevében is! A mi kupénk üres és nekünk vissza kell térnünk.

Tehát a kupénk üres? Ó bizonyára ott volt. Vajjon bizonyos, hogy a hallgatag fekete hölgy nem ül már ott a kupé sarkában.

— Jössz, vagy pedig téged is kidoblak, mint azt a másikat!

Ujra kilépett és brutális módon vonszolt engem az ajtó felé s aztán tolt maga előtt. Már odakünn állottunk a felhágón s mindkét kezemmel görcsösen beleragadtam a kalauz kapaszkodójába. Férjem utánam jött és előrelátólag betette a kupé ajtaját. „Csak előre!” hangoztatta felém.

Én nem bíztam magamban, mert szédültem és úgy látszott, hogy a gyorsaság okozta szél le fog seperni. Hajam felbomlott és minden perczen úgy látszott, hogy kiejtem kezemből a kapaszkodó vasat. Férjem folyton tolt előre, úgy, hogy nekem mennem kellett. Már messziről látni lehetett Barentin állomást, mely ki volt világítva. A vonat füttyölt.

— Hamar, hamar, az ördög nevében! kiáltá férjem.

Oh az a pokoli hang, az a heves taszítás. Kénytelen voltam előre menni. Azt hittem, orkán közepén vagyok, mely mint szalmaszálat hajgál ide-oda. Mellettem elfutott a tájék, szaladtak a fák.

(Folyt. köv.)

Helyi hírek.

(Folytatás)

— **A mai nyilletterünkben** nyilatkozat jelenik meg V a d o n Sándor ügyvéd úrtól, a „Debreczeni Híradó” felelős-szerkesztőjétől. E lap kiadója, Otrókosi V é g h János ur vitte közlés végett Kutasi Imre urhoz, a „Debreczeni Hírlap” kiadó-tulajdonosához. Valamint — értesülésünk szerint — a „Debr. Ell.” visszautasította, ugy Kutasi ur is csak akkor határozta el nyilletteri közlését, a midőn erre, Otrókosi V é g h János ur jelenlétében, f ö l k é r t ü k. Védje magát ki ki — a hogy bírja. Hogy a Vadon Sándor ügyvéd és felelős-szerkesztő ur nyilatkozatában az foglaltatik, miszerint bennünket valamire nem méltat, ezt a passust sem töröltük. Mert ugyan ki is tekintené azt megtiszteltetésnek, ha őt Vadon Sándor ügyvéd és felelős szerkesztő ur valamire méltatja? vagy kit sérthetne, hogy őt ugyanezen uri ember nem méltatja? A mi pedig azt a fenyegetést illeti, hogy Gáspár Imre ellen Vadon Sándor ur sajtópert indít, ebben csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a nevezett uri ember ugyan be fogja-e váltani a szavát legalább e z e g y s z e r ?

— **Küldöttség a főispánnál.** Gr. Dégenfeld József főispán nejenél szül. Szilassy Irma ő méltóságánál tegnap Szoboszlóról küldöttség jelent meg Tury Albert szoboszlói polgármester vezetése alatt, mely őt a Szoboszlón pünköszt második napján tartandó gyermekkiállítás védnökségére felkérte. A küldöttség tagjai voltak: Tury Albert, Tury Albertné, Dr. Hetényi Lipót, Dr. Hetényi Lipótné, Szívós Géza, Szívós Gézané. — A grófné a küldöttséget a legszívélyesebben és szokott szeretetreméltóságával fogadta s elvált a nevezett kiállítás védnöknői tisztét.

— **A kanyaró járvány megszűnése.** Dr. S á r v á r y Gyula főorvos bejelentette a hatóságnak, hogy városunkban a múlt év december 7-től f. évi márcz. 15-ig folytonosan uralkodott kanyaró járvány véget ért. Előfordul ugyan még itt-ott szórványosan, de járvány jellegét elvesztette. A szülők örömmel értesülhetnek e dologról, mert e betegség igaz, hogy nem sok áldozatot vitt a halálba, de hosszan tartósága miatt nagyon sok kellemetlen napot szerzett mind a pátienseknek, mind az őket környezőeknek.

— **Szőlős gazdák figyelmébe.** A földmívelésügyi miniszter miután egyes birtokokok homokterületek beültetésére szánt szőlőveszők szállításának megengedése iránt benyújtott kérvényeikben a beültetendő talajt egyszerűen immunisnak jelzik, a nélkül hogy ezen körülményt szabályszerűen igazolják, elrendeli, hogy a törvényhatóságok a legszélesebb körben hozzák tudomására az érdekelteknek, hogy azon esetben, ha a beültetendő homokterületeik talaját immunis-

nak (filloxeramentes) jelzik, a fennálló rendelet értelmében beküldendő talaj-mintákat vétessek laboratorium vizsgálat alá — s annak eredményét, az arra hivatott közeg bizonyítványának csatolása mellett a kérvény benyújtása alkalmáról jelentésbe vagy hivatkoznak azon rendeletre, melylyel a vizsgálás iránt a minisztérium részéről már tétett intézkedés. Figyelmeztetnek a törvényhatóságok hogy az oly kérvényeket a melyekben a szőlőültetésre szánt terület talaja minden alap és bizonyíték nélkül csakis a tulajdonos felleltévése alapján jeleztetik immunisnak hivatalból is utasítsák vissza.

Debreczeni piacz.

Sertésvásár.

(Apr. 6.)

Felhajtatott 3500 sertés, eladatott 1729 db. Irányzat: élénk.

Egy éves sovány sertés párja 25—27 frt.
8 hónapos „ „ „ 18:50 frttól 19 frtíg.
2 éves sovány sertés párja 40—45 frt.
Kövés sertés kilója 44—47 kr.

x **Sok évi megfigyelés.** Emésztési gyengeségeknél és étvágyhiánynál, általában minden gyomorhajnál, a valódi „Moll-féle seidlitz porok” bizonyultak legsikeresebbeknek a többi szerek fölött. Minden gyomor erősítő és vértisztító közt. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. kir. udv. szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. — A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. 3.

— **A kereskedelmi forgalomban** levő valamennyi dors-májolajak közül tudvalevőleg a Maager Vilmos-félt rendelik leggyakrabban az orvosok, azért a Maager cég Bécsben majdnem 25 évi fenállása óta a tapasztalat szerint rendszeren egyenlő jóságú és hatással bíró minőséget hoz forgalomba.

A valódi Maager-féle dors-májolaj elnyerése czéljából tessék a bevásárlásnál arra ügyelni, hogy az üvegen a „Maager” név be legyen getve és ugy a címjegyen, valamint a használati utasításon is a „Maager” név látható legyen.

SZERKESZTŐ ÜZENETEI.

Kiengedett tavaszi versek. A hideg napok beálltával, a márcziusi csalékony sugár által kicsalt tavaszi versek ugyancsak be agytak volt. Most már ismét szabad a vásár! Ma tavaszi nap he indította forrásba ismét a poétikus kebleket. Szólhat a tilinkó bátrán, mert a fuzfa hajtani kezdett.

B. M. urnak, helyben. — Az „elnökileg nem viselkedő elnökök” slatt nem érthetjük **Vértesi Arnoldot**, kitől elég volna már az is, ha nevét adja oda egy társaságnak.

Idegenek névsora.

„Bika” szálloda:

Taub J. utazó Bécs.

Platz A.

Gerszter A. főmérnök Bpest.

Kálly A. r. lelkész Szoboszló.

Balaszházi földbirtokos E.-Ataj.

Urbaneczy utazó Pozsony.

Banpfl A. Bécs.

Nadány A. földbirtokos B.-Ujfalva.

Kugel L. utazó Warnsdorf.

Areha János földbirtokos Colorado.

Hoacker A. kereskedő Bpest.

Guti A. utazó

Peteri Vilmos utazó Bpest.

Belleky Lajos földbirtokos Mocsár.

Pacsy András

Kohn L. utazó Bécs.

Koch Bernát tisztviselő Topolya.

Carafiat L. mérnök Budapest.

Grübei L. utazó

Werthumes

Angolkirálynőszálloda.

Matinnovits Miklós orvos halgató Bpest.

Steidler E. utazó Gráz

Berger Sándor Bpest.

Katz Ignátz birtokos Zsambot.

Reichman József Bpest.

Ij. Horovitz birtokos Mihálydi.

„Fehérló” szálloda.

Bernischke cs. k. nyugdias ezredes Brün a hegycs.

Bécs mellett.

Nagy Albert földbirtokos Köselyszegi pusztá.

Szabó József ev. ref. lelkész N.-Ráb Bihar.

Lokaes Arthur biztosító hivatalnok Bpest.

„Frohner“-szálloda.
 Bpest.
 Friedler
 Kaufman kereskedő N.-Károly.
 Hassán kereskedő Focsa.
 Krantzthor utazó Bpest.
 Winter György Karánsebes.
 Zakerbácker utazó Bécs.
 Engel utazó Bpest.
 Fuszán Dezső utazó Bpest.
 Lippe birtokos Nádudvar.
 Neubrun kereskedő Bpest.
 Dr. Józsa András Nyi-egyház.
 Ozeizler mézárós T. Szt.-Miklós.
 Sternberg kereskedő N.-Károly.
 Fischer Dávid asztalos M. Miskolcz.
 Káfnai Lipót kesztyű gyáros Miskolcz.
 Grosz kereskedő Szoboszló.
 Grosz
 Fischbein
 Schnek
 Friedman kereskedő Derecske.
 Grosz Amália bor kereskedő Diószeg.
 Halpert M. M.-Sziget.
 Lötner birtokos Szováth.
 Veisz kereskedő Zsáka

Nyilt-tér.

Nyilatkozat.

A „Debreczeni Hírlap“ tegnapi számában megjelent szerkesztői támadás folytán, nem az ok nélküli támadóra — mert azt annyira nem méltatom — hanem a n. é. közönségre való tekintetből kijelentem, hogy — eltekintve az egyéniségemhez és társadalmi állásomhoz nem illő hírlapi sárdobálástól, egyszer s mindenkorra véget vetendő a hírlapi meghurcolgatásoknak. Gáspár Imre ellen sajtópert indítok. Legyen bíró, a becsületes polgárok közvéleménye.
 Debreczen, 1891. április hó 7-én.

Vadon Sándor.
 ügyvéd.

Berkocsik dijszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	40	30
3/4 órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóiáig belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik, temetőbe ki és vissza	2	1 40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1 20	80
A színházba menet	60	40
A színházból jövet	80	60
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nap-pal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
éjjel	80	60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab málha után külön 10 krajczár díj jár.		
A kocsilyázó, vagy csónakázó tóhoz, czukorgyár, légszuszogó, kertészeti egylet és gozmalomhoz menet vagy jövet	50	30
menet és visszajövet egy órai várakozással	50	60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
menet és jövet egy órai várakozással minden következő órára	1	70
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	90
minden következő órára	40	30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
menet és visszajövet 1 órai várakozással minden további órára	80	60
A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítanak.		

Vasuti kalauz.

(1890 október 1-től.)

Budapesti idő. A debreczenihez késik 8 percczel.

DEBRECZENBŐL indul:

Budapest felé (gyv)	d. e.	8 ó. 27 p.
	d. u.	1 ó. 5 p.
Budapest Nagyvárad felé	este	10 ó. — p.
Csak Nagy-Várad felé	u.	3 ó. 35 p.
Szatmár felé	d. u.	3 ó. 30 p.
„ (gyors vonat)	este	8 ó. 04 p.
„	éjjel	2 ó. 50 p.
Kassa felé	d. e.	6 ó. 31 p.
„	este	7 ó. 40 p.
Nánás felé: (m. á. v. indóház	d. u.	3 ó. 22 p.
Hétfőn, szer. (vasártérrel)	d. u.	3 ó. 38 p.
dán, pénteken (Vasártérrel)	reggel	5 ó. 28 p.
	reggel	5 ó. 44 p.

BUDAPESTBŐL DEBRECZENBE indul:

személyvonat reggel	7 ó. 35 p.
d. u. (gyorsvonat)	2 ó. — p.
este (gyorsvonat)	9 ó. 25 p.

DEBRECZENBE érkezik:

Budapest felől	d. u.	3 ó. 07 p.
„ gyorsv.	este	7 ó. 19 p.
Budapest Nagy-Várad felől (gyorsvonat)	éjjel	2 ó. 35 p.
Csak Nagy-Várad felől	reggel	7 ó. 34 p.
Szatmáról	reggel	8 ó. 15 p.
„	délben	12 ó. 21 p.
„	este	9 ó. 35 p.
Kassáról	reggel	8 ó. 06 p.
„	este	9 ó. 11 p.
Nánásról (Vasártérre)	reggel	7 ó. 53 p.
„ (m. á. v. indóházba)	reggel	8 ó. 01 p.
Hétfőn, szer. (Vasártérre)	d. u.	5 ó. 56 p.
dán, pénteken (M. á. v. indóházba)	d. u.	6 ó. 05 p.

Debreczeni helyi vasut ind. MÁV-indóháztól reggel 6.37, fél óránként közlekedik a nagyerdőig 5.40 estig. A nagyerdőtől a MÁV-indóházáig indul reggel 7.7, közlekedik fél óránként 5.41 perczig.
 Állomások: MÁV-vasut, Ispotály, „Európa“, Megyeház, „Hungária“, Kistemplom, Bika, Csokonai-szobor, Egymalom-utca, Honvédlaktanya, Gözmalom-Margit-fürdő, Nagyerdő.

KARDOS LÁSZLÓ

czegléd-utca.

Ajánlja legelsőbb rendű

vásznait, asztalneműit,

zsebkendőit, törülközőit,

KÁVÉSTERITÉKEIT,

az annyira kedvelt

lyukasszegélyű étkező és thea készleteit,

Saját gyártmányu

Női, férfi és gyermek fehéreneműit,

VATTÁS és NYÁRI PAPANAIT.

Teljesen jó mosatu

női ruha Zefireit,

francia batisztait.

Rickl József Zelmos

DEBRECZENBEN

ajánl valódi oberndorfi répa-magot, legjobb minőségű francia és magyar luczerna, vörös virágu lóhere, ugy-szintre angol- és francia fűmagot.

Buza páczoláshoz

legjobb minőségű kékkövet,

továbbá gépolajat, olajban tört festékeket, mindennemű

fűszerárukat

a legjutányosabb árakon.

A temesvári és aradi tömörített

marha-trágya gyáraktól

az egyedüli főraktárt átvettem és elfogadok egész kocsi-rakományra, ugykisebb mennyiségű megrendeléseket is.

Mag és virág kereskedés

Debreczenben.

kistemplom bazár épületében.

Van szerencsém a helybeli és vidéki nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani a

TAVASZI IDÉNYRE

a már kipróbált gazdasági és kerti friss vetemény magvait különösen pedig **OBENDORFI** és **MAMUT** takarmány-répa, **ANGOL, FRANCZIA** perje evelő **PAZSIT** fűmagokat, hasznos és díszvirág magvakat; továbbá nyíló virágokat cserepekben szobák díszítésére és kertek beültetésére, nagy készletben vannak,

Csokrok és koszorúk

üzletemben a legjobb ízléssel készülnek mérsékelt ár és pontos kiszolgálattal mellett.

Felvállalok kertek berendezését és beültetését. megrendelhető 30—40 ezer darabig **GLEDICIA** egy és két éves mazoncok élő sövény ültetéshez, végre felhívom a nagyérdemű közönség becses figyelmét a kertészeti telepem megtekintésére, amely az István gözmalom társulat kertjében van, a hol is készletben több mint három ezer darab **nemes RÓZSÁIM** vannak a legszebb fajokban eladás tekintetéből.

Teljes tisztelettel:

PACZELT JÁNOS.

Mödlingi czipőgyár

Debreczen

Nagyváradutca 2130.

Dúsan fölszerelt raktár

férfi-, női-, fiu- és leány-czipőkből, továbbá

báli, sétány-, menyasszonyi, házi- és tornaczipők,

férfi-, lovagló-, vadász és utazócsizmákat.

A legolcsóbb gyári szabott árak minden egyes pár talpára be van vésve.

Elv: jó és olcsó.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és bérmentesen még eddig nem létezett mintakönyvek szabómester uraknak bérmentesen, de csakis 20 frt betét mellett, mely összeg a megrendelésnél beszámíthatatik.

ÖLTÖNY-SZÖVETEK.

Peruvien és doszking a fópapság számára, szabályszerint előírt és kir. hivatalnokai és egyenruha szövetek továbbá hadistyán, tűzoltó, tornász, urasági inasok számára, tekeasztal, játékasztal posztók, Loden, vízmentes minőségű is, vadászkabatokra. Moskennek, utazó-plaidok 4—14 frtígt stb., a ki olcsó, szolid, tartós, tiszta gajnyposztóárut, nem pedig rongyot — melyet minden oldalról ajánlanak és a szabódíjat sem érdemli — akar vásárolni, az forduljon csak

Stikarofsky Jánoshoz Brünben

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztó-raktára.

Félmillió frtnyi állandó raktaram és világüzletmenél természetes dolog, hogy sok maradék maradjon: minden józanul gondolkodó embernek be kell látnia, hogy a kis maradékokból lehetetlen mintát levágni, illetve másztat küldeni, mert néhány száz minta megrendelésnél rövid idő múlva nem maradna meg semmi, tehát csak szédülésnek nevezhető némely posztó-kereskedő hirdetése, hogy maradékokból küldenek mintát, ez nem igaz, mert ezek, csak egész végekből küldenek mintákat, nem pedig maradékokból: az ilyen eljárásnak szándéka könnyen érthető. Maradékok, melyek nem felelnek meg, kicseréltetnek, vagy a pénz visszaküldetik. A maradék megrendelésénél szükséges, hogy a szín, hosszúság és az ár megadva legyen.

Szétküldés csakis utánvét mellett 10 frton felül bérmentesen. Levelezzek: magyarul, francziául, németül, lengyelül, olaszul és csehül.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi
gyógyítás.

Nyári
gyógyítás.

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-
jegye, egy sas és MOLL A.
sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs *gyomor- és altestbajok,*
gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok,
vertolulás, aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknél.
Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárában.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs,
Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb
nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai
igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer a min-
denkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg“-et mondogat-
tam; ezek a gyomrot jóvá és a főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J. lelkesz Honnenschlag-ban.

MOLL FELE FRANCIA BORSZESZ ES SÓ

Legjobb
bedörzsölő-
szer

köszvény

esúz

és minden

meghűlési
betegségek
ellen.

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A.
védjegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, esúz, min-
denemű testfájdalmak és benulásnál; borogatás alakjában
minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. *Bel-
sőleg* vízzel vegyítve hirtelen roszullat, hanyás, kolika és
hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.

Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszerár és
kereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs,
Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb
nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidéke-
men nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel,
mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tar-
tatni magamnál.

Mély tisztelettel

Horncf, lelkesz Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothachnek gyógyszer., Tóth Béla, Muraközy
Károly gyógyszer., Szent-Királyi Tivadar és Gerébi Fülöp uraknál

A tavaszi idényre

NAGY MENNYISÉGBEN VÁSÁROLT
női ruhaszövetek

hozzávaló legújabb díszek
már raktárunkra érkeztek

s azokat újonnan megnagyobbított üzlet-
helyiségünkben

igen jutányos áron

árusítjuk el.

SZABÓ LAJOS FIAI.

BAUER és TARSA

gazdasági gépcsarnok

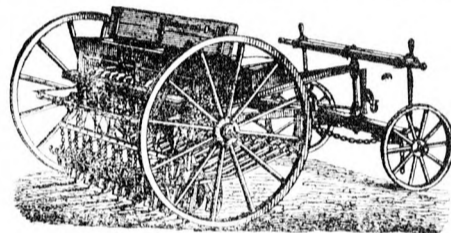
GÉPMŰHELY és IRODA

DEBRECZEN,

N.-Péterfia-utca 853. szám, helyi vasút meg-
álló helye és telefon összeköttetés, május 1-től

Péterfia-tér 871. szám, saját ház.

Ajani Clayton és Schutteworth h-féle, eredeti
Universal Drill és újonnan javított Junior-Drill

sorbavető gépeket,
szórvavető gépeket,

Sack-rendszerű általános

acél-ekéket

mélyítő-ekéket önkormányzóval, Clayton és
Schutteworth-féle, valamint Schlick-féle eredeti

KÉT BARAZDÁS EKÉKET,

vasboronát, Papp-féle tengeri lókapát stb. acél-
dobsíneket, lokomobilcsöveket, manométereket és
más gépreseket a legjutányosabb árák mellett.

Gépműhelyben mindennemű gépek javítását,
kazánkovács- és vasesztergályos munkát szak-
szerűen, gyorsan és jutányosabban teljesít.

Teljes tisztelettel

BAUER és TARSA.

LEGUJABB

női tavaszi

DIVATKELMÉK

teljes választékban

nagyobb bevásárlás folytán különösen
előnyös

olcsó árák mellett,
hozzávaló díszekkel.

Kunz József és Társa

ezégnél,

kistemplom bazar.

Eddig fölülmulhatatlan.

Maager Vilmos-fele valódi tisztított

DORSMAJOLA J

MAAGER VILMOSTÓL, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgált és könnyű
emészthetőségével fogva gyermekeknek különösen ajánlatos és ren-
delteik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szer-
vezet különösen a mell- és tüdő-erősítést, a test súlyának gyarapodását, a ned-
vek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben III. kerület
Heumarikt 3., valamint

az osztrak-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

Debreczenben Mhalovits István, Dr. Rothachnek Emil, Tóth Béla (előbb
Götl Ná dor) és Fülky Pál gyógyszerész uraknál, valamint Rickl J. Zelmos és
Geréby Fülöp urak kereskedésében.